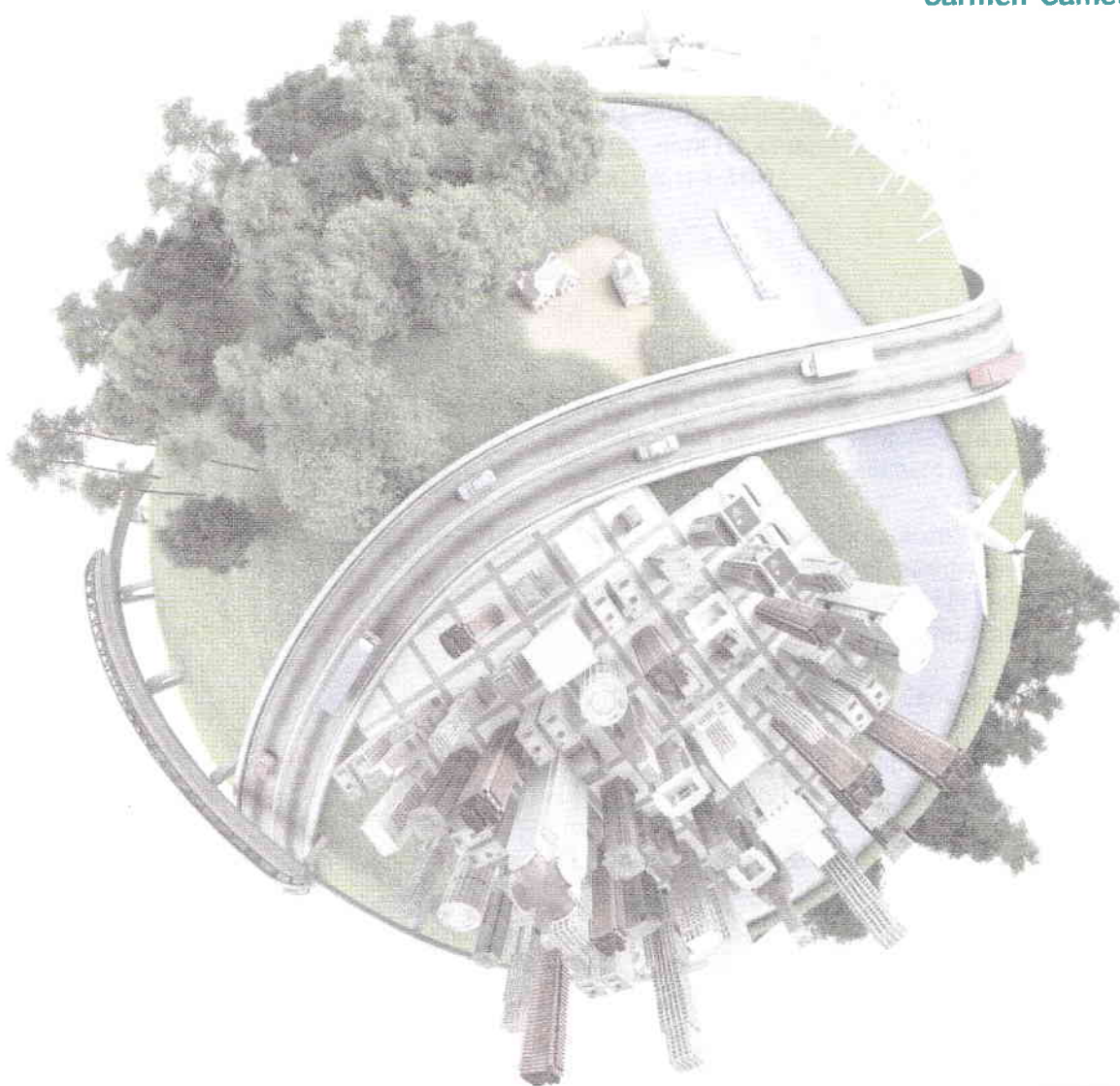

LBRIS

We know
books

art
Klett

Carmen-Camelia Rădulescu
Ionuț Popa

Geografie

Caietul elevului

Clasa a VI-a

Argument	5
Unitatea I • Cunoașterea lumii în care trăim	
Repere ale cunoașterii Terrei - de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă .	8
Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii	12
Aplicații practice. Exerciții de apreciere a distanțelor și a suprafețelor	15
Recapitulare și evaluare	16
Unitatea II • Antroposfera – omul și activitățile umane	
Populația Terrei	20
Așezările omenești	24
Resursele naturale și valorificarea acestora	28
Domeniile activităților economice pe Terra	30
A. Agricultură	30
B. Industria	31
C. Serviciile	32
Efectele activităților umane asupra mediului și calitatea vieții	34
Aplicații practice.	
Analiza și interpretarea caracteristicilor demografice și de locuire din orizontul local și apropiat	35
Provocări locale în context mondial	36
Trasee turistice aplicate pe domenii de interes	37
Regiuni turistice	38
Recapitulare și evaluare	39
Unitatea III • Europa. Identitate geografică	
Mediul natural ca suport al locuirii umane	
Poziția geografică. Țărmurile: golfuri, insule, peninsule și strâmători	42
Relieful – caracteristici generale și unități majore	44
Hidrografia Europei	46
Diferențieri climatice și biogeografice	48
Recapitulare și evaluare	52
Oameni și locuri	
Harta politică – state și regiuni	54
Populația Europei	56
Mari orașe europene	60
Economia	
Resursele naturale și valorificarea lor	64
Activitățile economice	66
Uniunea Europeană	
Uniunea Europeană – caracteristici generale	68
Recapitulare și evaluare	70
Europa Centrală	72
Europa de Sud/Mediteraneană	78

Europa de Vest	83
Europa de Nord	86
Europa de Est	90
Unitatea IV • Europa în lumea contemporană	
Valori culturale și umane europene	94
Calitatea vieții în Europa	95
<i>Recapitulare finală</i>	96

Această lucrare conține mai multe coduri QR care, prin scanare, permit accesul gratuit la diferite filme educaționale și modele 3D. Pentru a le putea accesa, este nevoie să vă creați un cont și să activați publicația pe platforma iZZI: <https://ro.izzi.digital/#/>.

Crearea conturilor și activarea publicațiilor pe platforma iZZI

1. Pentru profesori:

Dacă aveți deja cont de profesor, vă autentificați pe platformă: <https://ro.izzi.digital/#/login>.

Dacă nu aveți cont, vă înregistrați aici: <https://ro.izzi.digital/#/register>.

Activați **codul de profesor (C72M4PUWK8N)**, pentru a vă putea alcătui clasa – în bara portocalie, din josul paginii.

Activați **codul de publicație (JLFXKHA9ENLY)** în partea stângă sus, sub logo-ul iZZI, după ce dați click pe „Activați conținutul”.

2. Pentru profesorii care doresc să-și creeze propria clasă virtuală pe platformă:

Accesați meniul „Clasele mele” din bara de sus, click pe „Adaugă clasă” și introduceți datele solicitate (Județ, Oraș, Școală), click pe „Următorul pas”, selectați clasa și litera clasei, apoi „Următorul pas”, după care selectați conținutul cu care veți lucra împreună cu elevii (**Geografie. Caietul elevului. Clasa a VI-a**) și „Salvați clasa”.

Dați click pe „Invitați elevii”, apoi „Invitați utilizatori” și copiați codul clasei alcătuit din 8 cifre, pe care trebuie să îl comunicați părinților/elevilor.

3. Pașii necesari părinților pentru înregistrarea elevilor:

(Pentru înregistrarea elevilor pe platformă este necesar acordul părinților.)

Pasul 1: Înregistrați pe platformă elevul, cu datele sale (Nume, Prenume, Data nașterii): <https://ro.izzi.digital/#/register>.

Pasul 2: Alegeți un nume de utilizator pentru elev și introduceți e-mailul părintelui (care își dă acordul pentru ca elevul să utilizeze platforma) Veți primi un e-mail de confirmare a înregistrării elevului. Dați click pe „Confirmați înregistrarea”. Introduceți datele dumneavoastră (părinte) – Nume, Prenume, Data nașterii, și setați o parolă pentru contul dumneavoastră.

Pasul 3: Confirmați contul elevului din bara portocalie din josul paginii și setați o parolă și pentru contul elevului.

Pasul 4: Vă deconectați din contul părintelui și vă logați în cel al elevului. Pentru verificare, dați click pe nume, în dreapta sus, mergeți la Setări, iar la Rol trebuie să apară Elev.

Accesați „Conținutul meu” din bara de sus a meniului, click pe „Activați conținutul” și introduceți codul publicației (**JLFXKHA9ENLY**), apoi „Activați”.

Dacă doriți să intrați în clasa profesorului, click pe butonul negru din dreapta sus „Alătură-te”, alegeți „Clasă”, apoi introduceți **codul clasei** din 8 cifre.

Pe <http://ro.izzi.digital> găsiți, accesând publicația gratuită **Crearea conturilor și activarea publicațiilor pe platforma iZZI**, tutoriale cu suport video pentru fiecare dintre pașii prezentați mai sus.

II Harta de mai jos a fost realizată de Strabon, renumitul istoric și geograf al Greciei Antice.

Observă cu atenție această hartă și scrie pe spațiile punctate numele uscaturilor continentale care le erau cunoscute europenilor încă din Antichitate.

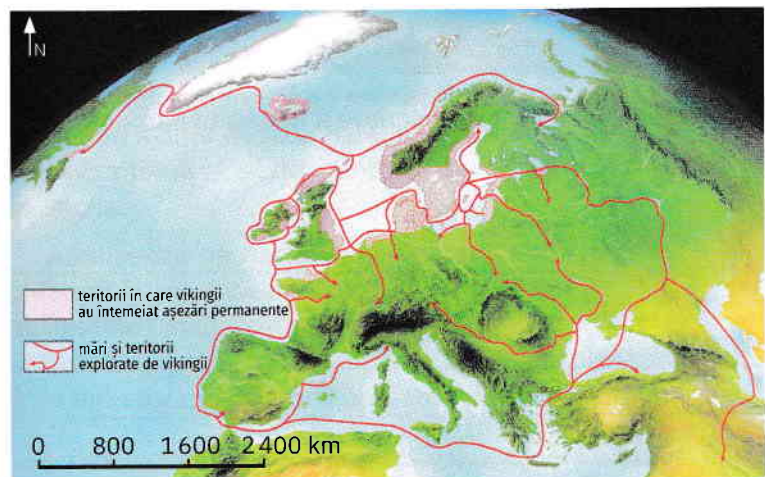

.....

.....

.....

III În secolele VIII-IX, un important rol în descoperirile maritime l-au jucat normanzii sau oamenii din nord, cum erau denumite triburile germanice care trăiau în Peninsula Iutlanda și în insulele învecinate, precum și pe țărmurile de sud și vest ale Peninsulei Scandinavice. La început, normanzii făceau călătorii prin mările nordice în căutare de pește și vânat. Treptat, ei au întreprins adevărate expediții, înaintând spre est, pe fluviile Europei, până la Marea Neagră și de aici până la Bizanț, dar și spre vest, înfruntând apele Oceanului Atlantic. În timp, au primit numele de vikingi, adică copiii ai golfurilor, deoarece își strecurau cu ușurință corăbiile pe lângă țărmuri, prin golfuri și strâmțori. În urma călătoriilor lor pe apele atlantice, au devenit faimoși vikingii Erik Raude (Erik cel Roșu), care a descoperit Groenlanda și fiul său, Leif Eriksson (Leif cel Fericit), care a ajuns până pe țărmul de nord-est al Americii de Nord, cu aproape cinci secole înainte ca acest continent să fie descoperit de Cristofor Columb.

Harta alăturată prezintă teritoriile explorate de vikingi. Analizează această hartă și scrie pe spațiile punctate:

1 numele a trei insule explorate de vikingi:

.....

.....

.....

2 numele a trei mări, respectiv numele a trei strâmțori străbătute de vikingi:

mări:

strâmțori:

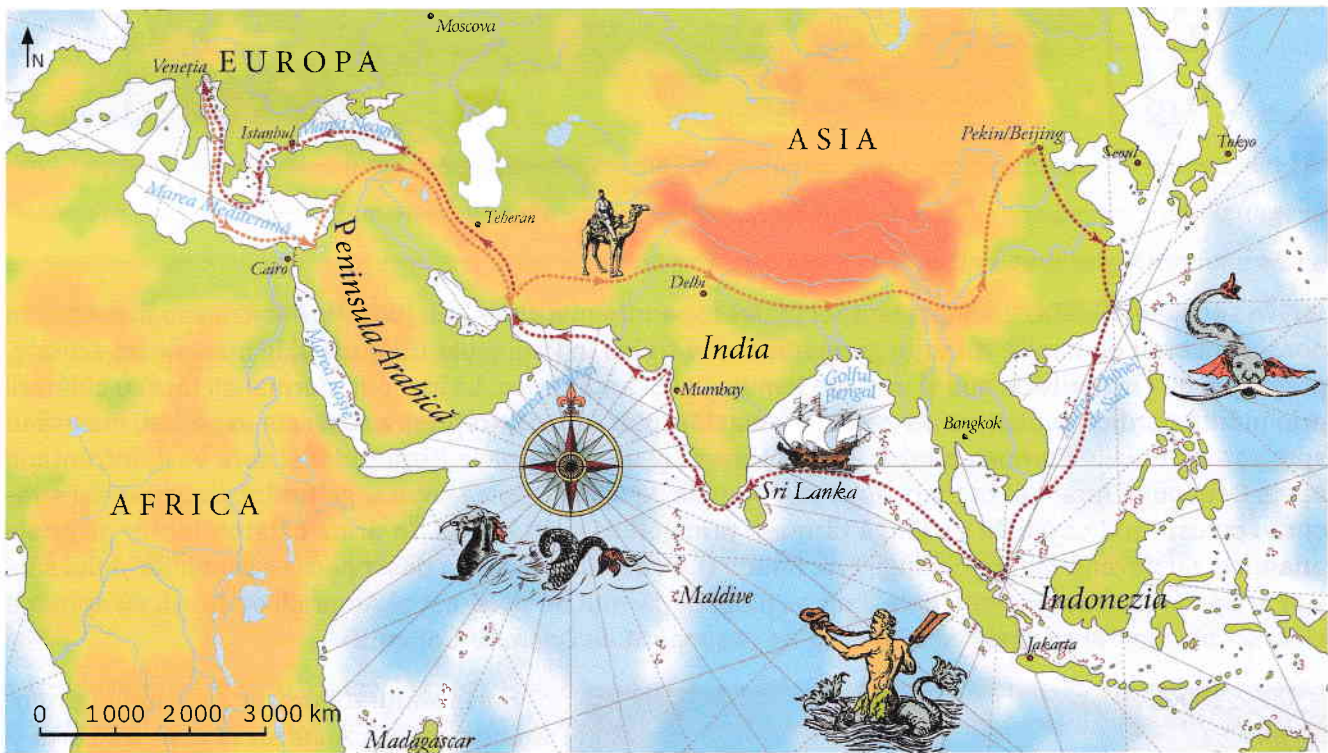
De la marile descoperiri geografice la explorarea modernă

IV Cea mai înfloritoare ocupație în Evul Mediu era negoțul, iar negustorii europeni erau mereu în căutarea mărfurilor sosite din țările asiatice. Chiar dacă au avut la bază interese comerciale, călătoriile arabilor în Africa de Nord și Asia Occidentală, precum și cele ale genovezului Marco Polo în estul și sudul Asiei au avut un important rol în istoria descoperirilor geografice.

Născut la Veneția (Italia), Marco Polo a devenit faimos prin jurnalul expedițiilor sale, celebra sa „Carte a minunilor lumii” numită și „Cartea călătoriilor” reprezentând în secolele următoare un îndreptar pentru marii navigatori și exploratori. Împreună cu tatăl și cu unchiul său, Marco Polo a traversat Asia de la vest spre est, ajungând la reședința marelui Kublai Kahn, aflată în orașul Pekin (Beijingul de astăzi). După o ședere de peste 15 ani în Asia, cei trei se întorc apoi, pe calea apelor, în patria natală.

Harta de mai jos prezintă traseul urmat de Marco Polo până la Pekin și drumul de întoarcere acasă.

Cu ajutorul atlasului geografic, scrie pe spațiile punctate o scurtă descriere a traseului parcurs:

1 de la Veneția până la Pekin:

.....

.....

.....

.....

.....

2 de la Pekin până la Veneția (drumul de întoarcere acasă):

.....

.....

.....

.....

.....

V Secolele XV-XVI aduc o contribuție decisivă la cunoașterea planetei noastre. Fiecare dintre enunțurile de mai jos prezintă o mare descoperire geografică din această perioadă. Scrie în caseta liberă de sub fiecare enunț numele faimosului navigator care a făcut respectiva descoperire, alegând din următoarea listă de nume: *Amerigo Vespucci*, *Bartolomeu Diáz*, *Cristofor Columb*, *Fernando Magellan*, *Vasco da Gama*.

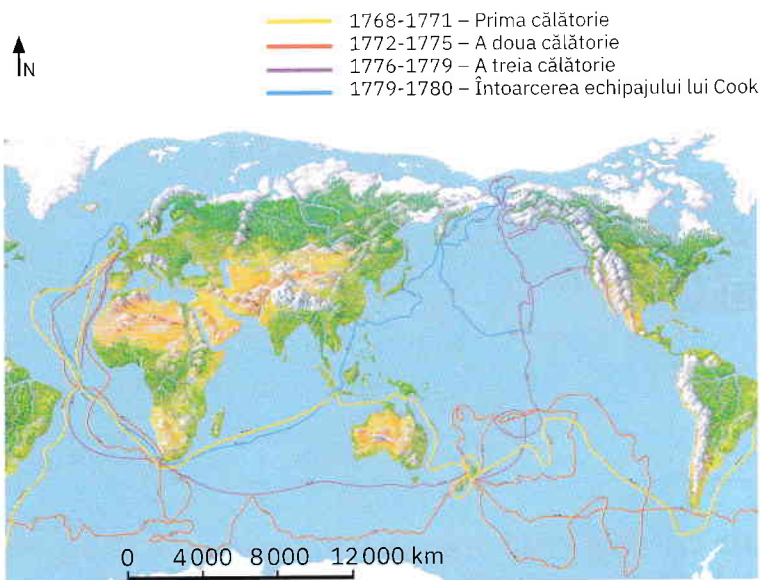
1 Este primul navigator portughez care a înconjurat cea mai sudică parte a Africii, deschizând astfel calea maritimă, prin Oceanul Indian, dinspre Europa spre India. Cel mai sudic punct african descoperit în timpul călătoriei sale a primit numele de *Capul Bunei Speranțe*.

2 Din dorința de a găsi o cale mai scurtă spre țara mirodeniilor și presupunând că din vestul Europei se poate ajunge în India mergând pe calea apelor spre vest, acest neînfricat navigator traversează Oceanul Atlantic. În timpul celor trei expediții întreprinse peste Atlantic, el este convins că a descoperit insulele „Indiilor de Vest”. De fapt, descoperă America, respectiv insulele Cuba, Haiti, Jamaica și Puerto Rico, precum și multe insule din arhipelagurile Bahamas și Antilele Mici (America Centrală).

3 Ocolind Capul Bunei Speranțe, în căutarea unui drum către India și teritoriile mirodeniilor, a devenit primul european care a ajuns în India, navele sale acostând pe coasta Malabar. Descoperirea căii maritime spre India de către europeni a reprezentat unul dintre evenimentele cele mai importante ale istoriei comerțului mondial.

VI Cel mai mare explorator al secolului al XVIII-lea este considerat căpitanul englez James Cook. Pe harta alăturată, sunt marcate prin linii colorate traseele celor trei mari călătorii întreprinse de acest navigator. Linia galbenă evidențiază traseul primei călătorii în jurul lumii, linia portocalie traseul celei de-a doua călătorii, iar linia mov prezintă traseul celei de-a treia expediții, în timpul căreia Cook moare, fiind atacat de băștinașii noii insule descoperite. Echipajul lui Cook continuă această călătorie, revenind în Anglia.

Analizează pe hartă traseele celor trei călătorii întreprinse de James Cook și scrie pe spațiile punctate răspunsurile la cerințe.

1 În timpul căreia călătorii, acest neînfricat explorator:

- a** face înconjurul lumii, traversând oceanele Atlantic, Pacific, Indian și apoi iar Oceanul Atlantic, pentru a reveni acasă?
- b** traversează Cercul Polar de Sud și ajunge cel mai aproape de țărmurile Antarcticii?
- c** descoperă Noua Zeelandă și explorează țărmul estic al Australiei?
- d** a trecut prin Strâmtoarea Bering?

2 Numește insulele din Oceanul Pacific pe care le descoperă James Cook în a treia călătorie, ca apoi să fie ucis într-un conflict cu băștinașii.

Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii

Astăzi, definim harta ca o reprezentare în plan, aproximativă, micșorată și convențională a suprafeței terestre. La sfârșitul secolului al XIX-lea, harta era considerată un desen micșorat al suprafeței Pământului care indică mărimile, forma și poziția relativă a unor locuri/elemente geografice. Indiferent cum ar fi definită, orice hartă evidențiază vremurile în care a fost realizată și folosește unui anumit scop. Când au apărut primele hărți? Ce informații ofereau? Cum au evoluat în timp reprezentările cartografice? Astăzi, aceste „enigme” sunt dezlegate.

I Până la jumătatea secolului al XX-lea, o tăbliță de argilă cu o vechime de aproximativ 4 500 de ani, descoperită în ruinele cetății babiloniene Ga-Sur (situată pe teritoriul actual al statului Irak), a fost considerată ca fiind cea mai veche reprezentare în plan a unei suprafețe. Această tăbliță reprezintă o regiune (cu munți, cursuri de apă, sate ș.a.) și conține, într-o scriere cuneiformă, indicații despre vecini, inclusiv punctele cardinale est și vest.

Imaginea alăturată prezintă o astfel de tăbliță de argilă, pe care sunt imprimate informații privind lumea babiloniană în jurul anului 500 î.H..

În ce scopuri crezi tu că au fost realizate astfel de tăblițe? Scrie părerea ta pe spațiile punctate de mai jos.

.....

.....

.....

.....

.....

II După ultimele descoperiri arheologice, cea mai veche hartă ar fi planul anticului oraș Çatal Hüyük (Turcia). Pe această hartă, desenată pe un perete construit din nisip, argilă și apă, sunt reprezentate zeci de locuințe ce intrau în componența marelui oraș. Specialiștii au stabilit că are o vechime de peste 6 000 de ani.

Çatal Hüyük este considerat unul dintre primele orașe din lume. Ce importanță consideri că are astăzi cunoașterea planului unui oraș a cărui perioadă de maximă dezvoltare a fost în urmă cu aproximativ 6 000 de ani? Scrie răspunsul tău pe spațiile punctate de mai jos.

.....

.....

.....

.....

III Cele dintâi hărți, în adevăratul sens al cuvântului, au fost concepute de către grecii antici (astronomul și filozoful grec Ptolemeu fiind considerat cel mai mare cartograf al Antichității).

Despre cartografia modernă se poate vorbi începând cu secolul al XVIII-lea. Atunci s-au înființat societăți care se ocupau cu această știință și se organizau călătorii în vederea perfecționării hărților existente.

Analizează cu atenție reprezentările cartografice de pe pagina alăturată și scrie pe spațiile punctate:

1 Ce teritorii erau cunoscute la jumătatea Evului Mediu (secolul al XIV-lea) și cum erau acestea reprezentate?

.....

.....

2 Ce diferențe constăți în modalitatea de reprezentare a suprafeței terestre în Evul Mediu și în prezent?

.....

.....

Continente și țări – reprezentări cartografice

IV Inventarea fotografiei, apoi posibilitatea de a observa suprafața terestră din avion au revoluționat reprezentările cartografice. În zilele noastre, cartografia a ajuns la un nivel excepțional, sateliții furnizând informații extrem de precise; astfel, a apărut cartografia digitală, iar hărțile în relief (3D) sunt ceva obișnuit.

Analizează fragmentul de hartă de mai jos și scrie pe spațiile punctate:

1 numele statelor africane traversate de Ecuator;

.....

2 numele statelor lumii traversate de primul meridian (meridianul de 0°), grupate pe continente;

– continentul; statele:

.....

– continentul; statele:

.....

3 numele a cinci state considerate peninsulare, în raport cu poziția lor în cadrul continentului;

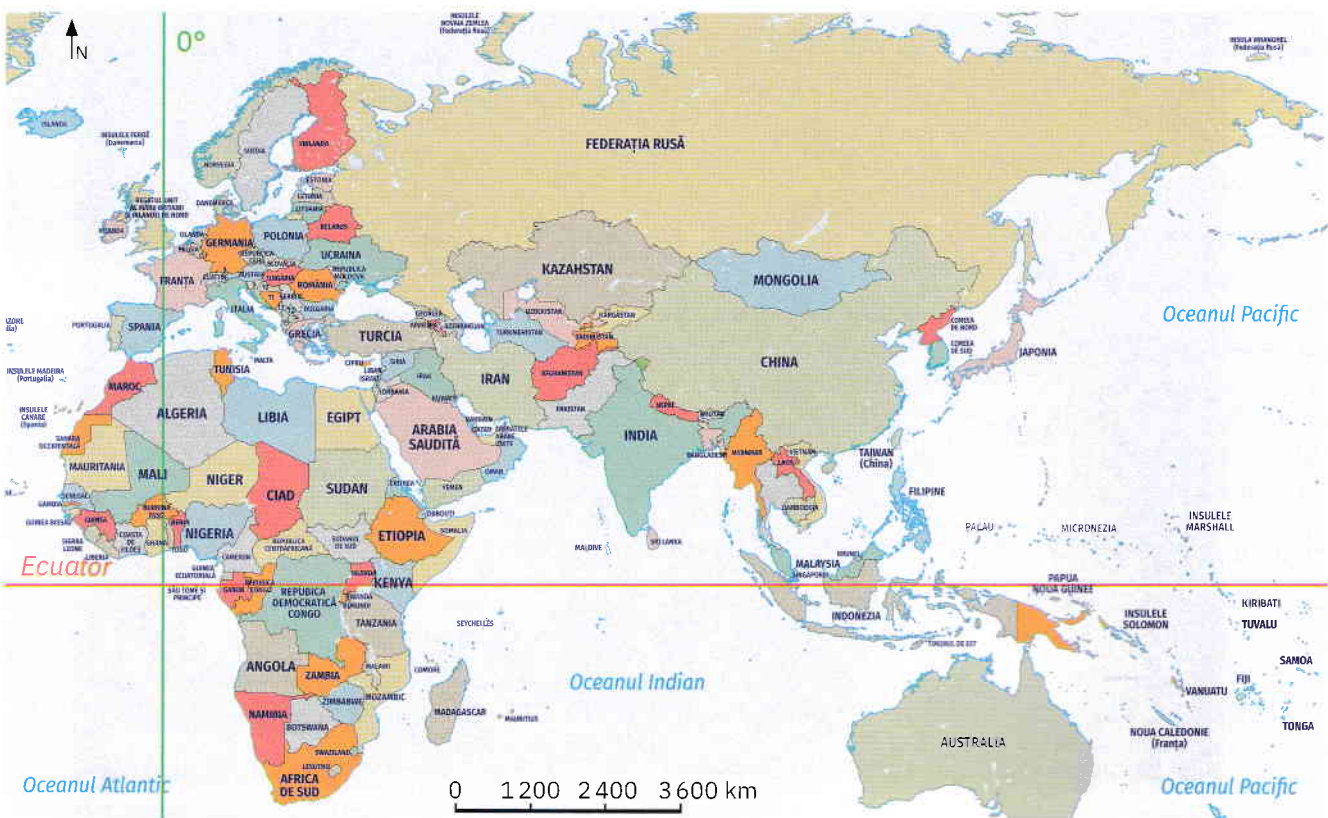
.....

4 numele a cinci state considerate insulare, în raport cu poziția lor față de un continent;

.....

5 numele a cinci state fără ieșire la mare sau ocean.

.....

Exerciții de apreciere a distanțelor și a suprafețelor

Analizează harta de mai jos și scrie pe spațiile punctate răspunsurile la următoarele cerințe:

1 Se dau coordonatele geografice ale următoarelor orașe din Arabia Saudită:

Riyadh (orașul-capitală): $24^{\circ} 46'$ lat. N, $46^{\circ} 44'$ long. E; Tabuk: $28^{\circ} 23'$ lat. N, $36^{\circ} 34'$ long. E; Mecca: $21^{\circ} 25'$ lat. N, $39^{\circ} 49'$ long. E; Salwa: $24^{\circ} 44'$ lat. N, $50^{\circ} 45'$ long. E.

a Calculează distanța în grade de latitudine dintre orașul-capitală Riyadh și orașul Tabuk.

.....

b Calculează distanța în grade de longitudine dintre orașul Mecca și orașul Salwa.

.....

2 Măsurată pe hartă, în linie dreaptă, distanța dintre extremitatea nordică și cea sudică a Arabiei Saudite este de 12 cm. Având în vedere scara hărții, calculează distanța reală, din teren, dintre aceste puncte extreme.

.....

3 După cum observi, suprafața Arabiei Saudite este acoperită de o rețea de pătrate. Imaginează-ți că în interiorul liniei de contur a Arabiei Saudite sunt 860 de pătrate. Calculează suprafața acestui stat, știind că fiecare pătrat are latura de 50 km.

.....

.....